

De voorzitter van de Tweede kamer
Der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag
21 september 2004

Ons kenmerk
S3/DIR/2004/44413

Uw brief van
2 september 2004

Uw kenmerk
S-04-42

Onderwerp

Beantwoording verzoek om aanvullende informatie te verschaffen met betrekking tot het eindrapport en de kabinetsreactie Commissie Schutte.

Bijlage(n)

- o Overzicht van aanvullende antwoorden op beantwoording Kamervragen dd. 29 juli jl.
- o Brief van het CvB Haagse Hogeschool inzake fusie met Technische Hogeschool Rijswijk

Ten behoeve van het Algemeen Overleg over het eindrapport van de Commissie Vervolgonderzoek Rekenschap (hierna de Commissie Schutte) verzoekt u nadere informatie met betrekking tot de volgende drie punten:

1. U heeft een lijst met feitelijke vragen voorgelegd, die ik heb beantwoord bij brief van 29 juli 2004 (S3/2004/38098). U verzoekt de vragen, die ik niet kon beantwoorden omdat ik op dat moment niet beschikte over de informatie, alsnog te beantwoorden.
2. U vraagt of het waar is dat bij de beschrijving van de Stichting Stoas in het rapport van de commissie Schutte de casus ontbreekt die door Ernst & Young is onderzocht en of er nog meer 'gevallen' zijn die niet in het rapport van de commissie Schutte zijn opgenomen.
3. U verzoekt om openheid over alle gegevens over de fusie die destijds heeft plaatsgevonden tussen de TH-Rijswijk en de Haagse Hogeschool.

Hierbij doe ik u, mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de antwoorden op de gestelde vragen toekomen.

Ad 1

U geeft aan dat een aantal vragen dat voorgelegd is over het eindrapport van de Commissie Schutte en de kabinetsreactie daarop, niet beantwoord konden worden omdat ik op het moment van beantwoording op 29 juli jl. nog niet beschikte over de betreffende informatie. In bijlage één zijn de vragen opgenomen waarvan in het antwoord was aangegeven dat nog niet alle informatie beschikbaar was. Bij de gegeven antwoorden op 29 juli jl. is telkens de actuele stand van zaken opgenomen.

Ik benut deze gelegenheid tot actualisering ook om u over enkele andere ontwikkelingen te informeren.

In het rapport van de Commissie Schutte zijn opmerkingen gemaakt over bekostiging van deelnemers voor een deeltijd –BOL-opleiding in ROC's, terwijl die leerlingen ook ingeschreven werden in een school voor Voortgezet Onderwijs. Deze constructie valt echter buiten het toetsingskader van het onderzoek van de Commissie Schutte. In meerdere voorlichtingspublicaties van het Ministerie OCW (onder andere in het Gele Katern van 15 maart 2000 en 8 oktober 2003) is de regelgeving toegelicht en vermeld dat de constructie van overheveling van VO-middelen naar ROC's niet geoorloofd is. Dit is ook aan de Tweede Kamer gemeld in beantwoording van vragen dd. 10 maart 2004 van mevrouw Kraneveldt. Het controleprotocol 2002 voor het voortgezet onderwijs is hierop aangescherpt en deze constructie is daarmee een belangrijk aandachtspunt voor de instellingsaccountant. Bij enkele VO-scholen heeft de instellingsaccountant van de VO-school gesignaleerd dat toch sprake is geweest van het overhevelen van VO-middelen naar ROC's. De Auditdienst van het ministerie onderzoekt deze samenwerkingsverbanden van VO-scholen met ROC's op dit moment. Het onderzoek bevindt zich in de fase van hoor en wederhoor. Zodra het onderzoek is afgerond en er conclusies zijn getrokken over een mogelijke terugvordering van ontvangen VO-subsidiemiddelen zal de Tweede Kamer hierover worden geïnformeerd.

Verder heb ik geconstateerd dat bij een aantal instellingen in het HO en de BVE sector door de instellingsaccountant een opmerking is gemaakt bij de bekostigingsgegevens van 1 oktober 2003 in relatie tot de notities Helderheid van augustus en september 2003 . Deze instellingen zal ik een brief sturen waarin ik een onderzoek door de Auditdienst van OCW aankondig, dat op korte termijn bij de instelling uitgevoerd wordt om definitief te kunnen vaststellen of een correctie van de bekostigingsgegevens doorgevoerd moet worden. Het betreft enerzijds instellingen die in alle openheid afwijken van de in Helderheid geformuleerde regels omdat men zich niet neerlegt bij de daar ingenomen standpunten. Maar ik constateer dat er ook instellingen bij zijn die de grenzen van de in Helderheid geformuleerde regels blijven zoeken en overtreden.

Uit deze ontwikkelingen in de verschillende sectoren leid ik af dat het systeem van toezicht op naleving van wet- en regelgeving functioneert; op basis van de controleprotocollen van OCW signaleren en rapporteren de instellingsaccountants afwijkingen van de regels. Deze overtredingen worden besproken in het daarvoor bestemde orgaan (het Regie Overleg Toezichthouders), waarna de noodzakelijk acties worden ingezet.

Ad 2

U vraagt of het waar is dat bij de beschrijving van de Stichting Stoas in het rapport de casus ontbreekt die door Ernst & Young is onderzocht.¹

Deze vraag heeft betrekking op de besteding van de rijksbijdrage en de onderzoeks aanpak van de Commissie dienaangaande. In het rapport Eerlijk Delen van de Commissie Schutte staat dit beschreven in paragraaf 3.2.4. Zoals daarin is aangegeven heeft de Commissie onderzoek gedaan naar evidente overtredingen, die op basis van vooral openbare bronnen zoals jaarverslagen konden worden vastgesteld. Over de uitkomsten daarvan heeft de Commissie gerapporteerd in paragraaf 5.7.10 van Eerlijk Delen. Daarin geeft de Commissie onder meer aan dat zij soms is geconfronteerd met typen bestedingen, waarbij zij vraagtekens had bij de relevantie daarvan voor de kerntaken van de instelling. In aanbeveling 16 van het rapport pleit de Commissie dan ook voor een betere publieke controle op dit punt.

De casus Stoas is door de Commissie Schutte niet onderzocht om de volgende redenen. Zoals ook door Ernst & Young aan de minister is gerapporteerd was formeel pas na 1 januari 2003 sprake van strijdigheid met de Regeling beleggen en belenen; daarmee viel de casus buiten de onderzoeksperiode van de Commissie. Door de Commissie geraadpleegde stukken over de onderzoeksperiode bevatten op dit punt ook geen aanwijzingen voor handelingen in strijd met wet- en regelgeving. Mede in aanmerking genomen dat de Tweede Kamer inmiddels al op 9 februari 2004 door de minister van LNV was geïnformeerd over de resultaten van het in zijn opdracht uitgevoerde onderzoek oordeelde de Commissie het niet juist haar onderzoek alsnog uit te breiden tot de onderhavige casus.

U vraagt vervolgens of er meer 'gevallen' zijn die niet in het rapport van de Commissie Schutte zijn opgenomen. Naar de overtuiging van de Commissie Schutte is met het onderzoek 'de onderste steen boven' gekomen, in aanmerking nemende de beschikbare tijd en budget en de voor dit type onderzoek gebruikelijke onderzoeksmethoden. Ik heb dan ook geen aanleiding te veronderstellen dat er meer 'gevallen' niet in het rapport van de Commissie Schutte zijn opgenomen. De Commissie heeft mij desgevraagd ook meegedeeld dat er zich geen andere situaties hebben voorgedaan waarin gebleken handelwijzen van onrechtmatig handelen niet zijn gerapporteerd.

Ad 3

Tenslotte verzoekt u om openheid van alle gegevens over de fusie die destijds heeft plaatsgevonden tussen de TH-Rijswijk en de Haagse Hogeschool. U merkt hierbij op dat " bij de TH-Rijswijk immers een forse terugvordering zou moeten plaatsvinden op basis van het rapport van de Commissie Schutte."

De mogelijkheid van fusies in het hoger beroepsonderwijs is geregeld in artikel 16.11, eerste lid van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek juncto artikel 90 van de

¹ Deze vraag komt overeen met vraag 3 die door de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) aan de Minister van LNV en mij gesteld is.

Wet op het hoger beroepsonderwijs. Daarnaast is het mogelijk te fuseren op grond van bepalingen in het Burgerlijk Wetboek. Voor een fusie is geen toestemming van de minister nodig. Op grond van artikel 10.8, vierde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek dient het bestuur van een bijzondere hogeschool de minister de nodige inlichtingen te verstrekken omtrent de hogeschool. Bij brief van 21 januari 2003 heeft het bestuur van de Haagse hogeschool de minister geïnformeerd over de fusie met de hogeschool Rijswijk per 1 januari 2003. Bijgaand ontvangt u een kopie van deze brief. De brief heeft geen aanleiding gegeven nadere informatie te vragen. Evenmin is er nadere informatie over de fusie verstrekt. Wat betreft de posities van de fuserende hogescholen binnen het dossier Rekenschap kan opgemerkt worden dat de TH-Rijswijk in het kader van het zelfreinigend onderzoek bij brief van 23 april 2002 het Ministerie heeft geïnformeerd over de aanpak intern onderzoek naar aanleiding van onregelmatigheden bekostiging in het hbo. De TH-Rijswijk geeft hierbij een overzicht van alle opleidingen van de TH-Rijswijk waarbij wordt samengewerkt met andere hogescholen/instellingen en die niet de reguliere opleidingen met de gebruikelijke opleidingsduur betreffen. De Commissie Schutte heeft in het uitgevoerde vervolgonderzoek de zes vermelde feitencomplexen in het zelfreinigend onderzoek nader onderzocht aan de hand van beoordeling van studentendossiers. Het onderzoek naar de volledigheid van de opgave van de instelling heeft geen nieuwe studenten aangetoond en de Commissie is niet op andere (mogelijke) onregelmatigheden gestuit dan de instelling in het kader van het zelfreinigend onderzoek reeds had gemeld. In het Eindrapport Zelfreinigend Onderzoek "Ruimte voor Rekenschap" dat op 13 december 2002 is gepubliceerd is aangegeven welke handelwijzen naar de mening van de Staatssecretaris in strijd met de wet zijn. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat de eigen opgave van de TH-Rijswijk in het zelfreinigend onderzoek en de beoordeling daarvan door de Staatssecretaris voorafgaand aan het vervolgonderzoek door de Commissie Schutte, de fusiepartners voldoende indicatie heeft gegeven om nog voor de fusiedatum de totale omvang van het mogelijk terug te vorderen bedrag bij de TH-Rijswijk af te leiden. Of deze informatie een rol gespeeld heeft bij de afwegingen die de fusiepartners gemaakt hebben is mij niet bekend en hierover heeft ook geen overleg plaatsgevonden met het departement.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Mark Rutte)